РАҲМАТ СИЗГА, ШАҲАРЛИК КЎМАКДОШЛАР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 215 (4206). | ПАЙШАНБА 30 октябрь, 1969 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Олий ўқув юртларининг студентлари, техникумлар, ҳунар-техника билим юртлари, мактабларнинг юқори синф ўқувчилари! Бугунги кунда пахта даласи учун сизларнинг ёшлик ғайратингиз ва қайноқ қалбингиз жуда зарур. Сиз, деҳқонларнинг ёш кўмакдошлари, доимо терим қатнашчиларининг биринчи сафларида бўлиб келдингиз. Бу йилги куз сизларнинг ҳар бирингиз учун катта ва жўшқин иш мавсуми бўлсин. Биз студентлар ва ўқувчилар мўл пахта ҳосилини териб олишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонамиз.

Шаҳарликлар, район марказлари ва ишчи посёлкаларининг аҳолиси, биз сизларга мурожаат қилаётирмиз! Ўзбекистонда фақат деҳқонларгина ўзларини фахр билан пахтакор деб атамайдилар. Бизнинг ўлкамизда ишчи ва инженер ҳам, ўқитувчи ва артист ҳам, олим ва хизматчи ҳам — Ўзбекистоннинг саҳий қуёши остида яшовчи ва меҳнат қилувчи ҳар бир киши пахтакордир. Қийин дамларда сизлар ҳеч иккиланмасдан қишлоққа ёрдам бердингиз. Сизлар Уроқ ва Болға бузилмас дўстлиги китобига кўпгина ёрқин саҳифалар ёздингиз. Сизлар ҳозир ҳам шонли ватанпарвалик традицияларига содиқ бўлиб қоласизлар, теримни тезроқ тугаллаш ҳақида деҳқонлар билан биргаликда қайғурасизлар, деб ишонамиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатидан.

МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА ЎЗБЕКИСТОН КУНЛАРИ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛДИ

УЛАН-БАТОР, 28 октябрь. (ТАСС—ЎзТАГ мухбири). Бугун давлат опера ва балет театрида Монголия Халқ Республикасида Ўзбекистон кунларини тантанали очиш маросими бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари М. М. Мусахонов бошчилигидаги Ўзбекистон ССР Ҳукумат делегацияси, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал, Монголия Халқ Республикаси буюк халқ хурали Президиумининг раиси Ж. Самбу ҳамда Монголия Халқ Республикасининг бошқа раҳбар партия ва давлат арбоблари, Совет Иттифоқининг Монголия Халқ Республикасидаги элчиси С. Н. Шчетинин президиумга чиқишлари билан театр залида тўпланганлар уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди.

Ўзбекистон ССР Маданият министри В. И. Зоҳидов, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг уринбосари А. Ғоипова, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маданият бўлими мудирининг ўринбосари Н. Ғ. Ғоипов, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятлари президиумининг раиси Х. С. Шукурова, делегациянинг бошқа аъзолари, Ўзбекистон маданияти, адабиёти ва санъати арбоблари улар билан бирга президиумга чиқадилар.

Монголия халқ Революцион партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари Д. Майдар серқуёш Ўзбекистон вакилларини Монголия меҳнаткашлари номидан самимий табриклади.

Бизнинг мамлакатимизда Совет республикалари кунларининг ва Совет Иттифоқида Монголия Халқ Республикаси кунларининг ўтказилиши, деди нотиқ монгол ва совет халқлари ўртасида амалий ҳамкорликни ва дўстликни тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Монголия Халқ Республикасида Ўзбекистон кунлари ажойиб бир вақтда—улуғ Октябрнинг 52 йиллиги арафасида, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик даврида ўтказилмоқда Дўстлик ва қардошлик байрамимизнинг бошланиши бошқа шонли сана билан—Совет Ўзбекистонининг 45 йиллиги билан ҳам бир вақтга тўғри келди. Биз азиз меҳмонларимизни шу ажойиб байрам билан қизғин қутлаймиз.

Совет халқи Совет ҳокимияти йиллари мобайнида рўёбга чиқарилган жуда катта ишлар учун қувониб фахрланаётганлигига Монголия меҳнаткашлари ҳам кўшилади деди нотиқ. Бунга советлар мамлакатининг тенг ҳуқуқли қардош республикаларидан бири—бугунги Ўзбекистон ҳам яққол далил бўла олади. Унинг тарихи ленинча миллий сиёсатни ва Лениннинг иқтисодий қолоқ халқларнинг нокапиталистик ривожланиш йўли тўғрисидаги таълимотини амалга ошириш намунаси бўла олади. Ўзбек халқининг бениҳоя ижодий ғайрати фақат Совет ҳокимияти давридагина чашмадек қайнади.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари, деди ўртоқ Майдар, Ўзбекистон республикасининг жуда катта муваффақиятларини зўр диққат ва эътибор билан кузатиб турибдилар. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўзбекистон чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкасидан Совет Иттифоқининг ривожланган индустриал-аграр районларидан бирига айланди. Биз ўзбек халқининг ажойиб ютуқларини кўриб чин кўнгилдан қувонамиз.

Ўртоқ Майдар икки қардош республиканинг алоқалари ва ҳамкорлиги ривожланиб бораётганлигини айтди. Совет Ўзбекистони Монголияга электр ускуналар, қурилиш материаллари, газламалар ва бошқа кўпгина молларни етказиб бермоқда. Иккала республиканинг қоракўлчилари актив ҳамкорлик қилмоқдалар.

Тошкентнинг олий ўқув юртларида ўнлаб монгол йигитлари ва қизлари ўқиб турибди.

Монгол халқи, деди пировардида ўртоқ Майдар, ўзининг шонли Монголия Халқ Революцион партияси раҳбарлигида мамлакат халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришнинг тўртинчи беш йиллик планини муваффақиятли амалга ошириш учун, шонли юбилейларни Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини ва Монголия Халқ Республикасининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда ва курашмоқда.

Монголия Халқ Революцион партияси ва КПСС мамлакатларимизни Ленин йўлидан дадил бошлаб бормоқдалар, марксизм-ленинизм байроғини, пролетар интернационализми байроғини баланд кўтариб бормоқдалар.

Мамлакатимизда ўтказилаётган Совет Ўзбекистони кунлари ҳеч шубҳасиз, монгол ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик ва қардошликнинг ҳақиқий намойишига айланиб кетади. Бунга улуғ Ленин ва монгол халқининг содиқ фарзанди Д. Сухэ Батор негиз солган эдилар.

Ўзбекистон ССР ҳукумат делегациясининг бошлиғи М. М. Мусахонов жавоб нутқи сўзлаб, Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан монгол халқига қардошлик саломи ва энг яхши истаклар изҳор қилди.

Монголиялик дўстлар бизни чинакам қардошларча шоду-ҳуррамлик билан самимий кутиб олаётганликларини кўриб бениҳоя қувондик, деди у. Республикамиз кунлари В. И. Лениннинг 100 йиллигига бағишланади, зеро Совет Ўзбекистонининг ташкил топиши, халқ ҳокимияти йилларида республикамизда қилинган жуда катта ишлар улуғ Ленин номи билан боғланган.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет Ҳукуматининг тинмай қилаётган ғамхўрлиги туфайли, қардош халқларнинг доимий ёрдами билан бизнинг республикамиз экономика ва маданият соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришди. Бизларнинг манфаатларимиз ва мақсадларимиз битта — у ҳам бўлса—социализм ва коммунизм қуришдир, деди пировардида ўртоқ Мусахонов.

Дўстлик ва қардошликнинг тантанали кечаси Ўзбекистон ССР санъат усталарининг катта байрам концерти билан тугади.

СУРАТДА: СИРДАРЁ область Пахтаорол районидаги Акмал Икромов номли совхозда пахта тераётган Тошкент технология техникуми студентларидан М. Алимова, Б. Сулаймонова, Р. Ҳошимова ўртоқлар. Улар кунига 100—130 килограммдан пахта теришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

СТУДЕНТЛАР ҲИССАСИ

Мана неча кундирки, институтимиз студентлари, ўқитувчи ва хизматчилари Сирдарё областидаги 18- «Фарғона» совхози ишчилари билан ёнма-ён туриб пахта термоқдалар. Улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан пахта фронтига дарҳол отланиб келганлар.

Маълумки, 1965 йилда ташкил этилган бу совхоз ҳозирда йирик пахтакор хўжаликка айланди. Пахта майдонининг ўзи салкам олти минг гектарга етади. Бу йилги об-ҳаво ноқулай келган пайтда биз шу совхоз ишчиларига мадад беряпмиз. Терим авжига чиққан пайтларда меҳнатсевар студентларимиз терган бир кунлик пахта совхоз планининг 1,5 процентига тўғри келди.

Совхоз далаларида институтнинг 9 факультетида ўқийдиган 3170 студент зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Улар ўзаро мусобақалашиб, кун сайин кўпроқ пахта териш учун интилмоқдалар.

Айрим факультет студентларининг ишлари кўпларга ибрат бўла олади. Масалан, табиётгеография ва қишлоқ хўжалик асослари факультетларининг 500 дан ортиқ студентидан ҳар бири кунига ўртача 120—130 килограммдан пахта тераётир. Студентларнинг кўплари «Илғор» теримчи деган номни олиш учун интилмоқдалар. Илғор теримчи-студентлар терган пахта 200—250 килограммданга етади. А. Худойқулов, Ю. Исроилов, О. Искандаров, Ҳ. Солиев, Н. Абдуллаева ва бошқалар шулар жумласидандир.

Институтимизнинг бошқа факультетларида ҳам бундай илғор теримчи студентлар оз эмас. Собир Донаев, Юсуф Исроилов, Отабек Искандаров, Ҳасан Солиев, Карима Мадаминова, Роҳат Маннопова, Маҳбуба Сирожова сингари студентлар билан тарих факультети коллективи ҳақли равишда фахрланади.

Совхоз маъмурияти студентларга қулай маиший шароит яратиб берган. Улар ёшларимиз ишларидан, кўрсатаётган ёрдамларидан жуда миннатдорлар.

Совхозда пахта териш билан бир қаторда ишчилар ўртасида ўқитувчиларимиз лекциялар ўқиб бермоқдалар. Масалан, фалсафа фанлари доктори, профессор Эркин Юсупов ўзининг Ҳиндистон ва Покистонга қилган сафари хотираларини ҳикоя қилиб берди.

Ш. АБДУЛЛАЕВ,
Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг ректори.

АМАЛИЙ ЁРДАМ

Мана, кузнинг иккинчи ойи ҳам охирлаб боряпти. Бу фасл дов-дарахтларнинг яшил рангини олтин тусга алмаштирадиган, пахтазор жилваланиб гўзал кўринадиган олтин фасл. Бизни кийинтирадиган, дастурхонимизни тўкин-сочин қиладиган, ўзимизни бойитадиган, йилимизга якун ясайдиган фасл ҳам ана шу куз ҳисобланади.

Ҳаммага маълумки, бу йил об-ҳавонинг ноқулай келиши ва табиатнинг ҳаддан ташқари инжиқликлари кўпайиб кетганидан далаларда деҳқончилик ишлари анча орқага сурилиб кетди. Шундай бўлишига қарамай, миришкор деҳқонларимиз мардонавор меҳнат қилишиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳосилни йиғиштириб олиш вақти эса чўзилиб кетмоқда.

Шу туфайли ҳам Ўзбекистон партия ва ҳукумати шаҳарлардаги барча ёшларга студентларга, ишчилар ва шаҳар аҳолисига қарата бу йил пахтани эртароқ йиғиб-териб олишда пахтакорларга яқиндан ёрдам бериш ҳақида Мурожаат қабул қилди. Область меҳнаткашлари ҳам пахтакорларга ёрдам бериш учун пахтазорга отландилар.

Фрунзе районидаги «Оргтехстройматериал» ташкилотидан 36 киши ва Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари министрлигининг ходимларидан 38 киши бир ой муддат билан Сирдарёлик пахтакорларга ёрдам бериш учун Киров районидаги «Партия XX съезди» совхози пахтазорларига келишди.

Биз ёрдамга келган бу совхозда ҳар бир киши дақиқалардан унумли фойдаланиш учун ҳаракат қилаяпти.

«Оргтехстройматериал» ташкилотидан келган инженер Неъмат Тўлаганов дастлабки кунларданоқ энг яхши кўрсаткичларга эриша бошлади. У 80—90 килограммдан хирмонга пахта тўкиб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлмоқда. Н. Тўлаганов билан Анатолий Волков, Рўзим Абдуллаевлар мусобақалашиб, кунига 60—70 килограммдан дурдона йиғиштириб олишаяпти.

Қурилиш министрлигининг ходимларидан Лариса Слезарова, Ҳусан Содиқов, Борис Воловшинов ва Евгений Сидоровлар ҳам орқада қолишмаяпти. Уларнинг ҳам ҳар бири совхоз хирмонига кунига 70—80 килограммдан пахта тўкишаяпти.

М. АЗАМАТОВ.
трест ходими

БЕКОБОДДАГИ 3-«Далварзин» совхози далаларида мўл-кўл «оқ олтин» етиштирилди. Пахтакорлар бебаҳо бойлигимизни тезроқ териб олиш ва давлатга топшириш ниятида бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилишмоқда. Уларга студентлар ва ўқувчилар, шаҳарлик биродарлар яқиндан кўмаклашишмоқда. Бекобод шаҳар медицина билим юрти студенти Оминахон Собирова ҳам совхоз пахтакорларига ёрдам беряпти. У ҳар куни хирмонга 100—120 килограммдан пахта тўкмоқда.

Суратда: О. Собирова.

Н. Аюбжонов фотоси.

356.000

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 29 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери, **тўртинчи стун** — бир кунда машинада терилгани, **бешинчи стун** — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Оққўрғон	1,18	74,55	0,61	64,51
Янгийўл	1,41	72,07	0,75	42,53
Ўрта Чирчиқ	1,20	59,48	0,44	41,24
Оржоникидзе	1,21	55,36	0,10	41,30
Юқори Чирчиқ	0,83	54,78	0,07	55,43
Бекобод	1,12	48,56	0,05	21,61
Бўка	1,02	47,28	0,12	29,40
Область бўйича	1,17	60,48	0,38	42,74

тонна учун

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ЯНГИЙЎЛ. Энгельс номли колхозда йиғим-теримда деҳқонларга яқиндан ёрдам бераётган 88-ўрта мактаб ўқувчилари ғайрат билан ишламоқдалар. Ўқувчилар ўзаро мусобақа асосида, пахта териб, катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар кейинги беш кунликда 50 тоннадан ортиқ пахта териб, район мактаблари ўртасида ташкил этилган мусобақада ғолиб чиқдилар.

Бу ютуққа эришишда мактабнинг К. Қоражигитова, Г. Охунова, А. Қолдибоев, Қ. Бурбасова, З. Сейдаҳмедова каби ўқувчилари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар шу кеча-кундузда 130—150 килограммдан пахта териб, мактаб ўқувчилари ўртасида пешқадамлик қилмоқдалар.

А. СЕЙДАМЕТОВ.

ОҚҚЎРҒОН. Пахта йиғим-теримининг зарбдор палласи давом этаётган шу кеча-кундузда Димитров номли колхоз пахта далаларида йиғим-терим ишлари намунали олиб бориляпти.

Хўжалик деҳқонлари бу йил ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб олишга аҳд қилган эдилар. Ҳозирги кунларда бу ерда «зангори кема» лар унумли ишлаб, яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Колхознинг моҳир механик-ҳайдовчиларидан Т. Дўсбоев, А. Асқаровлар машина теримида пешқадамлик қилмоқдалар. Улар бу йилги мавсумда 100 тоннадан ортиқ пахта териб бериш мажбуриятини олдилар.

У. УМАРОВ.

ЧИРЧИҚЛИКЛАР ПАХТА ФРОНТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатида, пахта — республикамизнинг асосий бойлиги, фахри, миллий ифтихори эканлиги алоҳида қайд этилган. Пахта етиштириш ҳақиқатан ҳам умумхалқ иши бўлиб қолди.

Ўзбекистонда фақат деҳқонларгина пахтакор эмас. Ишчилар ҳам, инженер-техниклар, химиклар, олимлар ҳам, ўқитувчилар, студентлар ҳам ўзларини ҳақли равишда пахтакор, деб атайдилар. Пахтачиликда деҳқонлар билан бирга шаҳарларда ишлаб турган ҳар хил касбдаги кишиларнинг ҳиссалари бор. Чунки, улар деҳқонларнинг пахтачиликдаги ишларини такомиллаштириш учун янги-янги техника воситалари етказиб бермоқдалар. Бизнинг шаҳар химиклари эса пахтакорларга кўплаб минерал ўғитлар юбориб турибдилар. Олимлар селекционерлар янги нав пахталар яратмоқдалар. Олий ўқув юртлари қишлоқ учун етук кадрлар тайёрлаб чиқармоқдалар. Хуллас, ҳамма соҳаларда ишлаб турган шаҳар меҳнаткашлари оздир-кўпдир деҳқонлар иши билан бевосита, ёки бил восита боғлиқдирлар. Шунинг учун ҳам деҳқонлар ғалабаси — бизнинг ғалабамиз, улар қувончи бизнинг ҳам қувончимиздир. Шу сабабли уларнинг ишидан ҳамиша кўз-қулоқ бўлиб турамиз.

Маълумки, бу йил об-ҳаво жуда ноқулай келди. Деҳқонлар иши оғирлашди. Машиналар тўла қувват билан ишлай олмай қолди. Шу туфайли шаҳар меҳнаткашлари, шу жумладан социалистик Чирчиқ шаҳар ишчилари, интеллигентлари, студент ва ўқувчилари ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига дарҳол «лаббай» деб жавоб бердилар. Жомакорларини кийиб, пахтазорга, миришкор деҳқонларга ёрдам бериш учун етиб келдилар.

Ҳозир Чирчиқ шаҳар машинасозлари, металлурглари, химиклари, студент ва ўқувчиладан 7200 киши Ўрта Чирчиқ районидаги колхоз-совхозларда пахта териб деҳқонларга сидқидилдан астойдил мадад бермоқдалар. Ишчи-деҳқон бирлигини пахта майдонларида тер тўкиб баралла намойиш қилмоқдалар.

Мана, Ленин номли колхоз далалари. Бу ерда колхозчилар билан бирга Чирчиқ шаҳар электрохимия комбинат ишчилари, хизматчилари ёнма-ён туриб пахта термоқдалар. Уларнинг деярли ҳаммаси кунлик нормани тўла адо этмоқдалар.

Энгельс номли колхоз пахтакорларига 12-мактаб, 22-мактаб ўқувчилари, педагогика техникуми коллективи ва Қаттиқ қотишмалар комбинати металлурглари жуда яхши ёрдам бермоқдалар. Бу колхозда шу завод ишчиларидан 145 киши пахта тераяпти. Уларнинг ҳар бири мавсумда 1600 килограммдан пахта териш мажбуриятини олганлар. Ишчилардан Валентин Козирек мавсум нормасини ҳаммадан олдин 1700 килограмм қилиб бажарди. Л. Мамутова, Ф. Юсуповалар эса мавсум нормасини бажарай, деб қолдилар.

Терешкова номли колхозда ишлаб турган «Чирчиксельмаш» ишчилари ҳиммати ҳам мақтовга лойиқдир. Бу ерда А. Нам, С. Эмиражиев, У. Ҳайитметов сингарилар ҳозиргача 1400—1500 килограммдан пахта терган кишилар кўп.

— Бизнинг совхозимизда,— дейди Киров номли совхоз директори Ф. Муталов, — Чирчиқ шаҳридан келган 19- ва 24-мактаб ўқувчилари пахта теришяпти.

Карл Маркс номли колхозда эса пойафзал фабрикаси, 2-автобаза, ғишт заводи, нон заводи, кондитер фабрикаси 7- ва 8-мактаб ўқувчилари, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими ходимлари ва бошқалар яхши самараларга эришмоқдалар.

Пахта теришни ўзларининг муқаддас ва виждоний бурчлари, деб билган шаҳримиз меҳнаткашлари теримда яхши кўрсаткичларга эришиш учун, «баракалла шаҳарлик азаматлар» деган олқишларга сазовор бўлиш учун астойдил интилмоқдалар. Ҳозиргача Чирчиқ шаҳар меҳнаткашлари Ўрта Чирчиқ район колхоз ва совхоз хирмонларига 3265 тоннадан ортиқ пахта тўкдилар. Бу ишда электрохимия комбинати, қаттиқ қотишмалар комбинати металлурглари, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими, индустиал техникум студентлари, 2, 12, 22- ва 24-мактаб ўқувчилари айниқса катта ҳисса қўшдилар. Индустрия техникуми студентлари, электрохимкомбинат ишчилари коллективи эса район партия ва ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлдилар.

Йиғим-терим охиригача чирчиқликлар партия ва ҳукуматимиз даъватига жавобан 4 миллион 100 минг тонналик хирмон кўтаришда ўз ҳиссаларини қўшиб пахта фронтидаги меҳнат ғалабалари билан шаҳримиз шуҳратини оширадилар.

А. КАРИМОВ,
шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари.

ДЕҲҚОНЛАРГА ҲАМКОРМИЗ

Коллективимиз бир неча йилдан бери Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозга оталик ёрдами кўрсатиб келмоқда. Ишчи-хизматчилар ҳар йили чигит ерга қадалганидан бошлаб то «оқ олтин» йиғим-терими тамом бўлгунча пахтакорларга мададкор бўлишмоқда. Биз ўтган йили коллектив хўжалик далаларидан 50 тоннага яқин пахта териб берган эдик.

Бу йил пахта йиғим-терими бошланган дастлабки кундан деҳқонлар билан ёнма-ён туриб ишлаяпмиз. Шанба-якшанба кунлари эса бутун коллективимиз пахта йиғим-теримида қатнашмоқда. Бу хайрли ишда Мурод Абкаримов, Мухтор Тошпўлатов, Мирзараҳмон Маъдалиев, Адиба Каримова, Екатерина Маркова ва бошқа ўнлаб ишчи-хизматчиларимиз фаол иштирок этмоқдалар.

Т. УСМОНОВ,
74-автобазанинг механиги.

В. И. ЛЕНИН ПРАГАДА

ПРАГА. Гиберн кўчасидаги 7-уй тарихий ва муқаддас жой ҳисобланади. Чехословакия ҳукумати ва унинг қаҳрамон халқи бу бинони энг нодир ёдгорлик сифатида сақлаб келмоқда. Бу уй биз совет халқлари учун ҳам ниҳоятда қадрдон ва азиздир. Унинг ўтмиш тарихи башарият доҳийси, улуғ сиймо В. И. Лениннинг ўчмас номи билан чамбарчас боғлиқдир.

1912 йил 8 январда шу бинода В. И. Ленин бошчилигида Россия социал-демократик ишчи (большевик) партиясининг махфий конференцияси бўлиб ўтган эди. Прага конференцияси тарихда большевикларнинг меньшевикларга қарши олиб борган курашига якун ясаб, дунёда ягона Коммунистик партия ташкил топиши билан маълум.

1953 йилнинг январь ойида Халқ уйи деб ном олган бу бинода В. И. Ленин музейи очилди.

Мазкур саҳифада Прага конференциясининг иши, Лениннинг Чехословакия республикасида бўлиши ва музей заллари ҳақида ҳикоя қилинади.

Рус ва чех революцион ҳаракатининг ўзаро алоқалари XIX асрнинг охирлариданоқ бошланган эди. 1878 йилда Чехословакия социал-демократик ишчи партияси ташкил топди. Шу кезлари чех халқи рус революцион анъаналарига катта ҳурмат билан қарай бошлади. Герцен, Белинский, Чернишевскийларнинг революцион фаолияти омма ўртасида кенг тарқалди.

1897 йилда Чехословакия социал-демократик партиясининг марказий органи «Халқ ҳуқуқи» номли газета чиқа бошлади. Газета саҳифаларида Россияда юз бераётган революцион воқеалар тез-тез босилиб турди.

1900 йил сентябрь ойида доҳиймиз В. И. Ленин биринчи марта Прагага келади. Унинг бу ерга келишидан мақсад «Искра» газетасини нашр этишни йўлга қўйиш эди. Ленин Чехословакия социал-демократик партияси нашриётининг раҳбарларидан бири билан учрашиб, Ве Смечках кўча, 27-уйда яшаб турди.

Чехословакиядан Россияга маҳфий адабиётларни уч яширин йўл билан ўтказилгани аниқланган. Улардан бири Лениннинг яқин таниши бўлган социал-демократ Франтишек Модрачек орқали, иккинчиси Билин, Мост ва Духцов районлари, учинчиси эса Опава шаҳри районлари орқали бўлган.

Чехословакиядан Россияга махфий адабиётлар олиб ўтилганлигини исботловчи кўплаб далиллар бор. Булар Прага полицияси архивидан топилган. 1901 йилда полициячилар томонидан Марказга йўлланган телеграммаларнинг бирида нотаниш кишилар томонидан Россияга юборилаётган посилка ушлаб қолинганлиги айтилган. Унинг оғирлиги 70 килограмм бўлиб, ичида 9-сонли «Искра» газетаси, Коммунистик партия манифести ва рус тилида ёзилган бошқа адабиётлар бўлганлиги айтилган.

1910 йилнинг баҳорида В. И. Ленин Прагага иккинчи марта келади. У даставвал хат-хабарларни Россияга ўтказилаётганини текширади ва сургун муддати тугаган Н. К. Крупскаяга паспорт тайёрлашга киришади. Ленин Прагадан туриб онаси Мария Александровнага хат ёзади. Ленин Франтишек Модрачек билан учрашади. Модрачек Ленинни Майер тахаллуси остида билган. Ленин Модрачек номига корреспонденциялар олиб турди. Сургун муддати тугагач Н. К. Крупская Прагага келиб, даставвал, В. И. Ленин Модрачек исми остида яшаб турибди деб ўйлайди. Аслида бундай бўлмаган. Модрачек Надежда Константиновнага Ленин яшаб турган уй адресини беради.

В. И. Ленин Прагадан кетсада, бу ерда орттирган чех ўртоқлари билан алоқани узмади. Иккинчи Интернационал йиғилиши пайтида у чех социал-демократлари билан учрашади. 1907 йилдан бошлаб эса Интернационалнинг раҳбар органи бўлмиш Халқаро социалистик бюро йиғилишларида учрашиб турди. 1907 йилда Штуттгард конгрессида ҳам доҳий чех дўстлари билан муҳим масала юзасидан музокаралар олиб борди.

Шу кезлари чех ва словак халқлари Россияда революциянинг чекиниб бораётганини ташвиш билан кузатишарди. Чехословакиянинг бир қатор шаҳарларида рус революциясини қўллаб-қувватловчи митинг ва йиғилишлар бўлиб ўтди. Юзлаб чех ва словаклар Россия революциясига эргашишди.

1907 йилдан бошлаб Прага рус сиёсий муҳожирларининг марказига айланди. Бир гуруҳ рус муҳожирлари: большевиклар, меньшевиклар, эсер ва партиясизлар илғор фикр юритувчи жамиятларга аъзо бўлишди. «Ёш Россия» революцион жамияти ташкил топди. 1900 йилда Венадан Прагага рус студент социал-демократлари келадилар. Янги ташкил этилган тўгаракка П. Г. Дятлов раҳбарлик қилади. У 1910—1914 йилларда В. И. Ленин билан узвий алоқада бўлади. Барча революцион группалар чех социал-демократлари билан алоқа боғлаб турдилар. Ишчилар партияси маҳфий равишда тузилган бўлиб, ўз сафида 1.5 миллион аъзога эга эди. 1907 йилда чех социал-демократлари XVII асрнинг иккинчи ярмида қурилган собиқ дворян ҳовлисини сотиб олишади.

Бу уй бой тарихга эга. Дастлаб уни дворянлар табақасидан чиққан немис ва чехлар эгаллаб туришган. XIX асрга келиб уй «Виенер банк» ихтиёрига ўтди. Асримизнинг биринчи ўн йиллигида мазкур уйнинг янги ажойиб тарихи бошланади. 1907 йилда уни социал-демократлар сотиб олиб, унга Халқ уйи деб ном беришади. **1908** йилдан бошлаб бу ерда чех социал-демократик партиясининг ижроия комитети, нашриёт ва партия марказий органи «Право луду» газетаси жойлашади. Халқ уйи ишчилар ҳаракатининг маркази бўлибгина қолмай, маданий ва жамоат марказига ҳам айланади.

1908 йилда бу ерда Польша ва Литва қироллигининг махфий съезди бўлиб ўтди. Бу съезд Лениннинг меньшевикларга қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлади. 1918 йилда Чехословакия республикаси ташкил топилгач, Халқ уйи ишчилар ҳаракатининг музокаралар ўтказувчи жойига айланди. Бунда партия ўнг ва сўлга ажралиб чиқди. 1920 йил декабрида шу уйнинг ҳовлисида ўнг томон тарафдорлари ва ҳукуматнинг Прага ишчилари билан тўқнашуви бўлиб ўтди. Гап Чехословакия республикасининг характери ва ҳаётда тутадиган ўрни ҳақида борарди. Бу тўқнашувда ишчилар мағлубиятга учрадилар.

1911 йилда В. И. Ленин чех социал-демократик партиясининг раиси Антонин Немецга хат орқали мурожаат қилиб, Прагада махфий равишда конференция ўтказиш ҳақида рухсат сўрайди. Конференция бошланиши олдидан большевиклар партияси томонида тайёргарлик ишларига Пятницкий раҳбарлик қилди. Ўша кезлари Пятницкий яширин «Доктор Альберт» номи билан Лейпцигда яшарди. Чех партиясига эса Иоахим Гавленс раҳбарлик қилган. Россия, Париж, Женевадан конференцияга келган ўртоқларни Пятницкий «Прага. Халқ уйи. И. Гавленс» адреси бўйича юбориб турган. Делегатларга қуйидаги пароль бериларди: «Мария мени Софьяни келтиргани юборяпти». И. Гавленс делегатларнинг Прагага келиши ва хавф-хатарсиз яшаб туришини таъминлаши керак эди.

Прага конференциясининг биринчи группаси 1911 йил 24 декабрда Прагага келади. Улар дастлаб ишончли меҳмонхоналарда жойлашиб, сўнгра Прага ишчиларининг уйларида яшаб туришади. В. И. Ленин эса Прагага 1912 йил, 8 январда кириб келади. У дастлаб Вацлав майдонида жойлашган Ржезницк кўча, 14-уйда Прага большевиклар группасининг оиласи даврасида яшайди. Делегатларнинг бир қисми эса Летна районидаги Бельведер меҳмонхонасида туришади. В. И. Ленин вақти-вақти билан меҳмонхонада делегатлар билан учрашиб, муҳим масалалар бўйича маслаҳатлар олиб боради. Меҳмонхона биноси ҳозир сақланиб қолган. Унга кираверишда ўрнатилган мармар тахтачада ёзилган сўзлар бу ерда доҳий бўлганидан далолат бериб туради.

1912 йил 8 январда конференция очилди. Делегатлар бинонинг орқа томонидаги кичик бир хонада кенгаш ўтказадилар. Конференция давомида Ленин ишчи Е. П. Онуфриев уйида яшаб туради. 1957 йилда Онуфриев Прагага келиб, Ленин яшаб турган уйларни аниқлашда чех ўртоқларга яқиндан ёрдам беради.

Ленин Прагада яшаб туриб, фақат сиёсат билан шуғулланиб қолмади. Делегатларнинг эслашларига қараганда доҳий чех халқининг ҳаёти ва маданияти билан қизиқиб танишади. Конференциядан сўнг бир группа делегатлар Миллий театрда Чайковскийнинг «Евгений Онегин» операсини кўришади. Билетларни театр дирижёри Франтишек Пицка юборган эди. 1912 йил 30 январда конференция ўз ишини тугатади. Халқ уйида конференция қатнашчилари чех ўртоқлар билан учрашув ўтказиб, конференциянинг тинч ўтиши учун шарт-шароит яратиб берганлари учун уларга миннатдорчилик билдиришади.

1945 йил май ойида Прага Совет Армияси қўшинлари томонидан озод қилинади. Шундан бошлаб Прага конференцияси ўтган Халқ уйидаги хона томошабинлар учун очиб қўйилади. Мажлис ўтказилган хона В. И. Ленин номи билан юритиладиган бўлди.

Прага конференциясининг аҳамияти биринчи навбатда шундаки, у большевикларнинг меньшевикларга қарши узоқ муддатда олиб борган курашига хулоса ясади. Большевиклар ғалабасини мустаҳкамлади, Россияда янги типдаги партия — марксистик партияни тиклашни ниҳоясига етказди.

В. И. ЛЕНИН.

1948 йил июнь ойигача Халқ уйида чех социал-демократик партиясининг президиуми ишлаб турди. Коммунистик партия социал-демократик партия билан қўшилгач, бу тарихий бинода В. И. Ленин музейини очишга келишилди.

Музей 1953 йилда очилади. Шу куни Чехословакия республикасининг президенти Клемент Готвальд фахрий китобда қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирган: «Ленин музейи миллион кишиларимиз учун коммунизм мактаби бўлиб хизмат қилсин».

1967 йилда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан музейда кўргазма хоналари очилди. Мавжуд йигирма олти хонада марксизм-ленинизм тараққиёти, капитализм ривожланган пайтдан ҳозирги даврғача бўлган воқеалар қамраб олинган.

Музейнинг илмий ходими Антони Рочек бизни хоналарда намойиш этилаётган кўргазмалар билан таништирди. Уларда ленинизм ва ишчилар ҳаракатининг тарихда босиб ўтган революцион йўлига кенг ўрин берилган.

Дастлабки хоналардаги кўргазмалар марксизмнинг пайдо бўлиши, XX аср бошларида капитализмнинг ривожланиши ва капиталистик мамлакатларда социал-демократик партияларнинг ташкил топиши ҳақида ҳикоя қилади.

Музейнинг учинчи хонасида қўйилган бир қатор фотосуратлар ва тарихий ҳужжатлар 1905 йилда Россияда юз берган биринчи рус буржуа-демократик революцияси ҳаракатлари, РСДРПнинг бу революцияга бўлган тактикаси кўрсатиб берилган.

Қўшни хонага ўтамиз. Каттакон қизил алвонга «Россия, 1917 йил!» деб ёзиб қўйилган. Буржуа-демократик революциясининг социалистик революцияга айланиши, Ленин бошчилигида мамлакатда большевикларнинг олиб борган мардонавор кураши асосли далиллар ёрдамида ифодалаб берилган. Маълумки, 1917 йил июль—октябрь ойларида Россияда социалистик революция учун мардонавор кураш олиб борилган. Намойиш этилаётган кўргазмаларнинг айримлари ана шу кураш ҳақида ҳикоя қилади. Революция маркази Петроград шаҳрида Октябрь қуролли қўзғолони бўлиб ўтган. Қўзғолоннинг боришини ифода этувчи бир қатор қизиқарли фотосуратлар қўйилган.

Музейни томоша қилаётган меҳмонлар 14-хонада узоқ туриб қолишди. Бу ер революция доҳийси В. И. Ленин биографиясига бағишланган. Ёш Володянинг узоқ Симбирск шаҳрида бошлаган жўшқин революцион фаолиятидан тортиб, унинг умрининг охирги дақиқаларигача босиб ўтган ҳаёт йўли тасвирлаб берилган. Дастлабки суратларда Ульяновлар оиласи кўзга ташланади. Унда Лениннинг отаси Илья Николаевич, онаси Мария Александровна, опаси Анна Ильинична ва акаси Александр Ульяновлар бор. Кўпгина фотосуратлар ва ҳужжатлар эса доҳий умрининг охирги оғир йилларини тасвирлайди. Ленин оғир касаллигига қарамасдан революция иши учун тиним меҳнат қилади. Унинг халқ озодлиги йўлида олиб борган революцион фаолияти бутун дунё меҳнаткашлари учун катта аҳамият касб этган. Бу ерда намойиш этилаётган ҳар бир нодир ҳужжатлар революция доҳийсининг босиб ўтган шонли йўлининг ёрқин гувоҳидир.

Дастлабки хоналарда 1918—24 йилларда Россия экономикасининг халқаро миқёсда тутган ўрни, халқ фаровонлигининг йил сайин яхшиланиб боргани, СССРда социализм қуришнинг ленинча плани кўрсатиб берилган.

Охирги 26-хонага кирамиз. Ўртада думалоқ стол қўйилган. Унинг ён-атрофида эса стуллар бор. Тўрда Карл Маркс бюсти ўрнатилган. Мармар тахтачада қуйидаги сўзлар ёзиғлиқ: «Бу конференция партиямиз тарихида катта аҳамиятга эга бўлди. Чунки бу конференция большевиклар ва меньшевикларни иккига ажратди. Бутун мамлакат ичра большевистик ташкилотларни бир бутун большевистик партияга бирлаштирди».

Мана шу муқаддас хонада Россия социал-демократик ишчи (большевик) партиясининг махфий конференцияси бўлиб ўтган. Шу хонада большевикларнинг меньшевикларга қарши олиб бораётган кураши якунланиб, партиянинг янгича тури — Коммунистик партия вужудга келди.

Хонага қўйилган барча уй жиҳозлари, газеталар ва ҳужжатлар В. И. Ленин бошчилигида бўлиб ўтган конференция иши ҳақида ҳикоя қилади.

Музейдан катта таассурот ва унутилмас ҳис-туйғулар билан чиқар эканмиз, Антони Рочек қўлимизга қизил бахмал жилтли китобни тутқазди. Унинг саҳифаларини бирма-бир варақлаб, дунёнинг турли чеккаларидан келиб бу муқаддас даргоҳда бўлган турли миллат вакилларининг қалб сўзлари билан танишдик.

Прагада истиқомат қилувчи аёл Шнайберг қуйидаги сўзларни ёзган: «Ишчилар синфининг буткул ғалабаси учун олиб борилган йўл жуда ҳам шарафли ва машаққатли бўлган. Революция йиллари менинг отам Россияда хизмат қилган. Мен ҳам 1939—1945 йиллар давомида фашизмга қарши кураш олиб борганман. Мен социализм бутун дунёда ғалаба қозонишига чексиз ишонаман».

ГДР пойтахти Берлиндан келган бир гуруҳ сайёҳлар «Келажак—социализмники!» деб ёзишган. Қуйидаги сўзлар французча битилган: «В. И. Ленин музейи билан танишишимиз бизга большевизм тарихи ва Ленин фаолияти билан атрофлича танишишга ёрдам берди». Финляндиялик М. О. К-нен шундай фикрни айтган: «Марксизм-ленинизм таълимоти яшасин! Яшасин жаҳон революцияси! Биз ғалаба қиламиз!»

Ёзувлар... уларнинг кўплигидан ниҳоясига етолмайсан, киши. Чех, инглиз, француз, немис, араб, рус, ўзбек, қозоқ, озарбайжон, татар тилларида ёзилган.

«Биз Москва область Серпухово шаҳрининг бир группа партия ходимлари билан Чехословакия пойтахти Прагада В. И. Ленин музейи билан танишар эканмиз, Ильичга ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз. Унинг ажойиб ҳаёти биз ёш авлодларга доимо намуна бўлиб хизмат қилади. Дид билан безатилган музей хоналари учун бу ерда хизмат қилаётган ходимларга катта раҳмат!»

«Ильич ҳақидаги нодир материаллар ва тарихий ҳужжатларни авайлаб сақлаб келаётган чех дўстларимизга катта раҳмат!»— деб ёзибди Минскдан келган туристлар.

Музейда бўлган ҳар бир киши қалбдан чиққан оташин сўзлари орқали В. И. Ленинга бўлган самимий муҳаббати, садоқати, шунингдек совет халқига бўлган ҳурматини билдирган.

Музей директори Милош Янде ҳузурида бўлдик. У ўтирган хона каттакон кутубхонани эслатади. Бу ерда В. И. Ленин томларининг тўлиқ нашри, Коммунистик партия тарихига оид сиёсий адабиётлар, Совет Иттифоқида чиқаётган газета ва журналлар бор. Музейга эсдалик сифатида келтирилган совғалар алоҳида ойнаванд жавонга қўйилган. Милош 1957 йилда Карлово университетининг тарих факультетини тугатган. 1960 йилдан бошлаб музейга директорлик қилмоқда. Яқинда у «Прага конференцияси» темаси бўйича диссертация ёқлаб тарих фанлари кандидати илмий даражасини олди. Биз ёш олимдан музей ходимларининг фаолияти ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Музей хоналарини мавжуд кўргазмалар билан жиҳозлашда кўп қийинчиликларга дуч келдик,— дейди Милош Янде.— Бу ўринда бизга КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, В. И. Ленин Марказий музейи ходимлари катта ёрдам кўрсатишди. Улар совет давлатининг эллик йиллик фаолияти ва Коммунистик партия тарихига оид кўплаб ҳужжатлар етказиб беришди. В. И. Ленин Марказий музейидан эса доҳийнинг фаолиятини ифодалаб берувчи фотосуратлар ва ҳужжат нусхаларини олдик. Бу ўринда Прага шаҳрида яшаб турган, Ленинни кўриб у билан яқиндан суҳбатда бўлган чех социал-демократларининг хизмати катта бўлди. Улар доҳийнинг Прагага келиб яшаб турган уйларини кўрсатиб беришди. Ана шулар асосида музей хоналарини ташкил этдик.

Музей ходимлари омма ўртасида марксизм-ленинизм таълимоти ва В. И. Ленин биографияси бўйича тушунтириш ишлари олиб боришяпти. Ходимлардан Мария Пискожова, Антони Рочек, Павел Заатка, Павка Грацовалар олий ўқув юртлари, завод ва фабрикаларда бўлиб, ишчилар ва студентлар орасида қизиқарли лекциялар билан чиқмоқдалар.

— В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик тўйига қизғин тайёргарлик кўрмоқдамиз,— дейди Милош.— «Революция доҳийси 100 ёшда» темаси бўйича виставка уюштириш ниятидамиз. Ҳозирданоқ зарур бўлган экспонатларни тайёрлаб қўйдик. Юбилейга биз билан ҳамкорликда Прага радио комитети ва матбуот органлари ходимлари қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар.

Прага. Гиберн кўчаси, 7-уй. Чехословакия республикаси ва чет эл мамлакатларидан бу муқаддас уйга кириб келаётган кишиларнинг кети узилмайди. Улар инсоният генийси В. И. Ленин асос солган социалистик давлат —Совет Иттифоқининг ҳаёти билан яқиндан танишиб, мамлакатимизда Ленин ғоялари туфайли юз берган социалистик ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўришга муяссар бўлмоқдалар.

Доҳий қалби урушдан тўхтаганига қирқ беш йил бўлди. Бироқ унинг ғоялари ва революция йўлида олиб борган иши ер юзи узра йўлчи юлдуз каби порлаб, инсониятга истиқбол йўлини кўрсатиб турибди.

Ибрат ЮСУПОВ,
Прага — Тошкент.

Прага конференцияси ўтказилган хона.

В. И. Ленин конференцияда нутқ сўзламоқда.

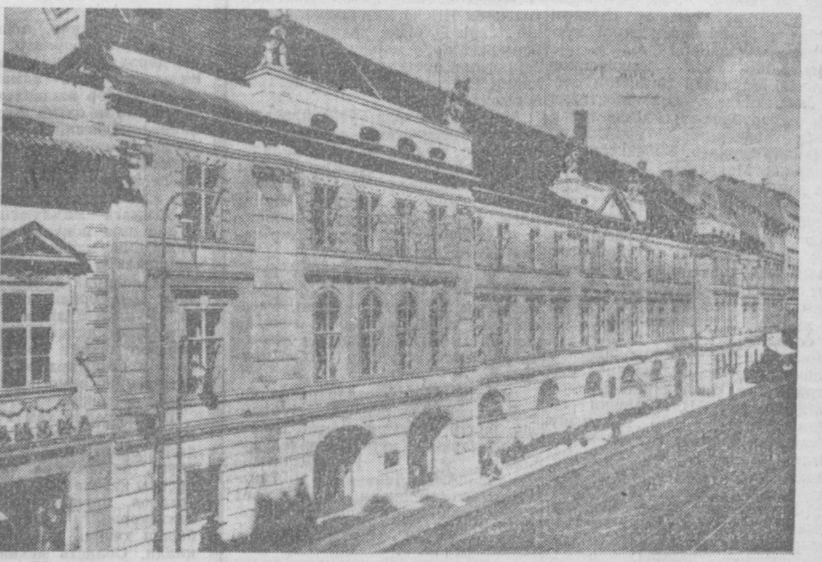

Музейнинг умумий кўриниши.

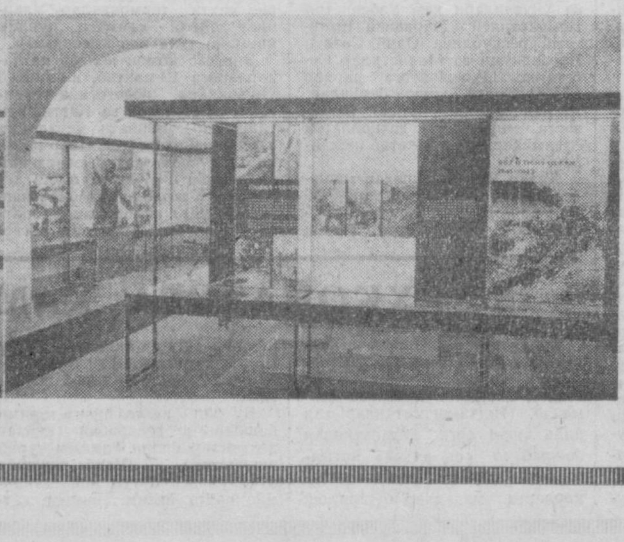

Музей хоналарида намойиш этилаётган кўргазмалар.

СОЦИАЛИЗМНИНГ ҒОЛИБ ОДИМИ

В. И. ЛЕНИННИНГ «ПРОЛЕТАРИАТ ДИКТАТУРАСИ ДАВРИДА ЭКОНОМИКА ВА СИЁСАТ» АСАРИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

Бундан ярим аср муқаддам — Улуғ Октябрнинг икки йиллиги байрам қилинаётган кунларда «Правда» газетасида В. И. Лениннинг «Пролетариат диктатураси даврида экономика ва сиёсат» асари босилиб чиқди. Асар тезислар тарзида ёзилгани, бунинг устига тугалланмай қолганига қарамасдан дунёда биринчи социалистик жамият куртакларини парваришлаб, вояга етказишда, синфсиз янги тузум барпо этишда беҳисоб катта аҳамиятга эга бўлди, у пролетариатнинг социализм учун кураш программаси бўлиб қолди.

Ҳали гражданлар урушининг бўрони тўхтамаган, ёш республика нафасни ростлаб улгурмаган оғир бир шароитда В. И. Ленин ишчилар синфи, Коммунистик партиянинг диққат-эътиборини иқтисодий қурилишнинг муҳим масалаларига жалб қилди. Негаки, коммунистик қурилиш вазифалари капитализмга қарши курашда гражданлар урушидан аҳамьяти кам бўлмаган зарбдор фронт эди.

Дастлаб Владимир Ильич Совет ҳокимиятининг икки йиллик юбилейига бағишлаб, ўтиш даврининг экономикаси ва сиёсатининг муҳим масалаларига оид брошюра ёзиб тугаллаш ниятида эди. Бироқ мамлакатдаги оғир аҳвол бу орзуни рўёбга чиқаришга имкон бермади. «Кундалик тиқилинч ишлар билан овора бўлганимдан, шу дамгача бу китобчанинг айрим қисмларини бир сидра ёзиб чиқишдан нари ўтолмадим», — деб ёзган эди у ўз асарининг дебочасида. Шароитни ҳисобга олиб, В. И. Ленин энг муҳим фикрларини конспект тарзида, журнал мақоласи ҳажмида баён қилиб, уни турли мамлакатлар коммунистларининг муҳокамасига қўйишни лозим топди.

Мазкур мақолада ёш Совет давлатининг икки йиллик тажрибалари умумлаштирилди, капитализмдан социализмга ўтиш даврининг асосий белгилари кўрсатиб берилди. «Назарий жиҳатдан шубҳа йўқки, — деб таъкидлади Владимир Ильич, — капитализм билан коммунизм ўртасида маълум ўтиш даври бор. Бу даврда шу икки ижтимоий хўжалик укладининг сифатлари ёки хусусиятлари мавжуд бўлмай иложи йўқ. Бу ўтиш даври, ўлиб бораётган капитализм билан туғилиб келаётган коммунизм ўртасидаги, — ёки бошқа сўз билан айтганда: енгилган, лекин ҳали йўқ қилиб ташланмаган капитализм билан туғилган, лекин ҳали жуда заиф, коммунизм ўртасидаги кураш даври бўлмай иложи йўқ» (Асарлар, 30-том, 98-бет).

Бироқ, ўтиш даврининг ана шу муҳим хусусиятини майда буржуа демократиясининг намояндалари (II Интернационал вакиллари, Макдональд ва Жан Лонге, Каутский ва Фридрих Адлер каби кишилар) батамом унутиб қўйган эдилар. В. И. Ленин марксизмнинг ривожланиш назариясидан бехабар бўлган бундай намояндаларнинг қарашларига зарба бераркан, синфий курашдан юз ўгириш, синфий курашсиз бир илож топишни хаёл қилиш, синфий зиддиятларни юмшатиш, синфларни яраштириш, синфий курашни сусайтиришга интилиш — майда буржуа демократларига хос хусусиятдир, деб кўрсатиб ўтди.

Владимир Ильич шу тариқа ўтиш даврининг тарихий заруриятидан ва хусусиятларидан келиб чиқиб, бу даврнинг иқтисодий укладини, синфлар ва синфий кураш шаклларини изоҳлаб берди. У Россия экономикасида ижтимоий хўжаликнинг уч асосий шакли: капитализм, майда товар ишлаб чиқариш ва коммунизм борлиги, шуларга мувофиқ тарзда асосий кучлар: буржуазия, майда буржуазия (айниқса деҳқонлар) ва пролетариат эканлигини таъкидлаб ўтди. Пролетариат диктатураси даврида кураш ана шу кучлар ўртасида боради.

В. И. Ленин Россияда коммунистик тарзда бирлашган меҳнатнинг биринчи қадамлари, илк муваффақиятларни таҳлил этиб берди. Бу муваффақиятлар коммунизмнинг капитализм устидан ғалаба қозонаётганини кўрсатарди. Асарда синфсиз жамият қуриш, ҳақиқий эркинлик ва ҳақиқий тенглик соҳасида илгарига ташланган муҳим қадамнинг буюклиги, катталиги, тезлиги жиҳатдан дунёда мислсизлигини доҳий зўр қувонч билан қайд этган эди. Деҳқонларга муносабат, пролетариатнинг деҳқонларга нисбатан сиёсатига оид фикрлар асарда муҳим ўрин тутган. «Пролетариат диктатураси даврида, — деб ёзган эди Владимир Ильич, — деҳқон биринчи марта ўзи учун ишлади ва шаҳарликлардан кўра яхшироқ озиқланди. Деҳқон эркинликни, ўз галласини емоқ эркинлигини, очликдан озод бўлиш эркинлигини биринчи марта амалда кўрди».

Буржуазияни енгган пролетариат деҳқонларга нисбатан ўз сиёсатининг қуйидаги асосий йўлини оғишмай олиб бориши, яъни пролетариат меҳнаткаш деҳқонни хусусий мулкчи деҳқондан, меҳнат аҳли бўлган деҳқонни савдогар деҳқондан, меҳнат қилувчи деҳқонни спекулянт деҳқондан айириб, ажратиб олмоғи лозим деб таълим берди В. И. Ленин.

Пролетар диктатураси даврида синфларга муносабат, синфий кураш шаклларига асарда кенг ўрин берилган эди. «Социализм — синфларнинг тугатилиши демакдир, — деб ёзди у. — Пролетариат диктатураси синфларни тугатиш учун қўлидан келган ҳамма ишларни қилди. Бироқ, синфларни бирдан тугатиб бўлмайди. Синфлар сақланиб қолдилар ва пролетариат диктатураси даврида ҳам сақланиб қоладилар».

Мақолада пролетариатнинг синфлар қаршилигини енгиш ва узил-кесил йўқотиш соҳасидаги вазифалари аниқлаб берилди: «Социализмга ўтиш даврида эксплуатация қилинувчилардан иборат ғалаба қозонган синфга, яъни пролетариатга қарши ағдариб ташланган эксплуататорларнинг синфий кураши ниҳоятда шиддатли курашга айланади. Пролетариат билан буржуа ўртасидаги кураш кескин тусга кирган шароитда, бутун ижтимоий муносабатлар фавқулодда кескин равишда ўзгарган бир шароитда, деҳқонлар, умуман майда буржуазия ҳаммадан кўпроқ эски, мутаасиб, ўзгармас тартибларга одатланган бир шароитда, улар ўртасида бир томондан иккинчи томонга ўтишлар, иккиланиш, бурилиш, ишончсизлик ва бошқаларнинг бўлиши муқаррар ва табиийдир. Ана шу синфга — ёки бу ижтимоий элементларга — нисбатан пролетариатнинг вазифаси, — деб кўрсатиб ўтди В. И. Ленин, — унга раҳбарлик қилиш, унга таъсир ўтказиш учун кураш бўлиши керак. Пролетариат иккиланувчиларни, саботсизларни ўз кетидан эргаштириб бормоғи лозим».

Владимир Ильич Ленин янги туғилган, ўсиб, улғайиб бораётган социализм билан ўз умрини яшаб бўлаётган, аммо ҳали бутунлай янчиб ташланмаган капитализм ўртасида иқтисодий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ҳал қилувчи кураш бошланганини, социализм капитализмни бутун ижтимоий хўжаликни иқтисодий, зўр уюшқоқлик билан, қайта қуриш йўли билан батамом енгиши мумкинлигини асослаб кўрсатди.

Доҳийнинг «Пролетариат диктатураси даврида экономика ва сиёсат», шунингдек ўша кезларда ёзилган қатор бошқа асарларида иқтисодий масалаларни ҳал этишга сиёсий жиҳатдан тўғри ёндошиш зарурлиги, мамлакатнинг хўжалик фаолиятини ривожлантиришга давлат сиёсий йўлини мустаҳкамлаш сифатида қаралмоғи шартлиги баён қилинган эди.

Буюк Ленин кўрсатмаларига амал қилаётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқнинг куч-ғайратини ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантиришга сафарбар этиб келмоқда. Иқтисодий қурилиш масалалари коммунизм учун курашда КПСС фаолиятида энг асосий ўринни эгаллайди.

Ленинча қоидаларнинг нақадар ҳаётбахшлиги йиллар ўтиши билан тўла тасдиқланди. СССРда ва халқ демократик мамлакатларида жуда қисқа вақт мобайнида социалистик тузум ғалаба қозонганлиги бунинг ёрқин далилидир. Янги жамиятнинг прогрессивлигини тарих аллақачон исбот қилган. Қулдорлик тузумига нисбатан ўз афзаллигини намойиш қилиш учун феодализмга икки аср вақт керак булди, капитализм эса феодализмни юз эллик йилда енга олди. СССРда социализм қуриш учун 20 йилгина кифоя қилди.

Жаҳон социалистик системаси капитализм билан иқтисодий мусобақада ўз устунлигини ошкор этмоқда. Сўнгги ўн йилда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда миллий даромад 93 процент, ривожланган капиталистик давлатларда эса, 63 процент ўсди. Дунё территориясининг 18 проценти ва аҳолисининг ўндан бирига эга бўлган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари жаҳон саноат маҳсулотининг деярли учдан бир қисмини ишлаб чиқармоқда.

«Пролетариат диктатураси даврида экономика ва сиёсат» асаридаги ленинча қоида ва хулосаларнинг ҳаётий ифодаси куррамиз бўйлаб ғолибона одим ташлаётган социалистик система ғалабаларида ёрқин акс этиб турибди.

Т. МИРҲОДИЕВ.

ЯНА МИНГ ТОННА УЧУН

Ўрта Чирчиқ районидаги Оҳангарон қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш базасининг коллективи катта зафарга эришдилар. Улар пландаги 8400 ўрнига 8600 тоннадан кўпроқ сабзавот маҳсулотлари тайёрлаб, йиллик планни муддатидан илгари ошириб бажардилар.

Бу база коллективи райондаги сабзавот маҳсулотларининг деярли 90 процентини тайёрлаб беришади. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна қўшимча 1000 тонна маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

СОВХОЗ ЗАФАРИ

Бўстонлиқ районидаги «Правда» газетасининг 50 йиллиги» номли совхоз меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, ажойиб меҳнат ғалабларини қўлга киритмоқдалар.

Совхоз чорвадорлари давлатга 500 центнер сут топшириб йиллик планни бар вақт бажардилар. Шунингдек, улар давлатга 1050 центнер гўшт топшириб, учинчи квартал планини ортиғи билан адо этишди. Бунда совхоз бўрдоқибоқарлари — коммунистлар Шермат Расулметов, Шопаттоҳ Шомаҳмудов, Рўзмат Мирзараҳимовларнинг ҳиссалари каттадир.

Совхоз асаларичиларининг ютуқлари мақтовга арзигудек. Улар 270 центнер асал топшириб, планни ортиғи билан бажардилар. Бу ютуқ агроном Оғабек Сотиволдиев, асаларичилар Имомбек Оманбетов, Сорибой Бўриқулов, Абдулҳалид Аҳмедов, бригада бошлиғи Сафар Шораҳметовларнинг ғайрат-шижоатлари натижасидир.

Совхоз боғбонлари ҳам баракали меҳнат қилдилар. Улар давлатга 500 центнер мева топшириб йиллик планни муддатидан олдин бажардилар.

Т. РАИИМЖОНОВ.

*

ЎРТОҚ Жўра Анорбоев бошлиқ звено аъзолари Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхозда пахта йиғим-теримида пешқадамлик қилмоқдалар. Бу звенода гектаридан 28 центнердан «оқ олтин» йиғиб олиш учун астойдил кураш олиб борилмоқда. Жўранинг ўзи «зангори кема» бункеридан 100 тонна пахта тўкиш юзасидан олган социалистик мажбуриятини бажариш арафасида турибди. Суратда: илғор звено бошлиғи ўртоқ Ж. Анорбоев.

Ё. Азимов фотоси.

*

ОҚБУЛОҚ СОҲИБАСИ

Ойсора Санглиева Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхозда пешқадам сут соғувчилардан саналади. Ойсора шу кунларда айниқса маҳорат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. У 25 бош сигирдан пландаги 41 тонна ўрнига 46 тонна сут соғиб олишга бел боғлаган.

Ойсора ўз зиммасига олган бу мажбуриятни вақтида ўринлатиш учун барча имкониятлардан фойдаланган ҳолда иш юритмоқда. Соғин сигирларни сервитамин, тўйимли озуқалар билан боқиб, кунлик сут соғиш нормасини ошириб адо этяпти. Ундан ўрнак олиб меҳнат қилаётган Тўти Назарова, Роза Мамбетовалар ҳам меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

К. ШАРОПОВ.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ КАНОП ТОПШИРИЛМОҚДА

Оққўрғон районидаги икки йирик хўжалик каноп тайёрлаш планини бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. «Заря коммунизма» колхози аъзолари каноп пояси сотиш планини 101,5 процент қилиб адо этдилар. 10482 ўрнига 10640 тонна каноп пояси сотилди.

Колхозчилар имкониятларини ҳисоблаб чиқиб қўшимча яна 2 минг тонна каноп пояси етказиб беришмоқчи.

Киров номли колхоз деҳқонлари ҳам ленинча меҳнат вахтасида туриб улкан ютуқларни қўлга киритдилар: 6670 тонна каноп пояси сотиб, маррага етдилар. Бу колхоз деҳқонлари ҳам қўшимча 2 минг тонна каноп пояси топшириш юзасидан қизғин кураш олиб бормоқдалар.

ШОЛИ ДАВЛАТГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ШОЛИ ЎРИШ ВА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 29 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ПРОЦЕНТ ҲИСОБИДА)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда ўрилган майдон, учинчи стун — мавсум бошидан буён ўрилган майдон, тўртинчи стун — бир кунда тайёрланган шоли, бешинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган шоли.

Янгийўл	3,9	68,7	2,6	10,9
Оққўрғон	3,7	66,0	—	5,1
Калинин	2,2	62,2	0,6	9,4
Юқори Чирчиқ	—	58,6	—	1,4
Бўка	2,6	53,4	1,5	1,5
Ўрта Чирчиқ	8,6	52,9	0,4	3,9
Бекобод	3,2	47,4	0,3	18,7
Орджоникидзе	1,6	28,2	0,7	26,3
Бўстонлиқ	—	24,6	—	—
Область бўйича	4,4	56,0	0,4	8,3

СОВЕТ—ЧЕХОСЛОВАКИЯ ҚЎШМА БАЁНОТИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Ҳукуматининг таклифига биноан, Чехословакиянинг қуйидаги ўртоқлардан иборат партия-давлат делегацияси 1969 йил 20 октябрдан 28 октябргача расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқида бўлди: Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Густав Гусак (делегация бошлиғи); ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси президенти Людвиг Свобода, ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумати раиси Олдржих Черник ва Чехословакиянинг бошқа партия ҳамда давлат арбоблари.

Чехословакиялик ўртоқлар Волгоград ва Киев шаҳарларига бордилар, бир қанча саноат корхоналарида, колхозларда, илмий ва маданий оқартув муассасаларида бўлдилар. Ҳамма ерда улар шодиёна ва қардошларча меҳмондўстлик билан кутиб олиндилар. Совет кишилари ЧССР партия-давлат делегациясини самимий табрикладилар ва чехословак халқига қизғин дўстлик ҳис-туйғуларини изҳор қилдилар, Чехословакия меҳнаткашларига социализм қурилишида муваффақиятлар тиладилар.

ЧКП ва ЧССР раҳбарлари, бошқа чехословакиялик раҳбарлар Совет раҳбарлари билан бирга космодромга бордилар, бу ерда ҳар хил космик ва ҳарбий техника билан танишдилар ҳамда ракеталар учириш пайтида ҳозир бўлдилар.

ЧССР партия-давлат делегацияси Москвада бўлган вақтида Совет Иттифоқининг қуйидаги ўртоқлардан иборат партия-давлат делегацияси билан учрашди ва музокаралар олиб борди: Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев ва бошқа расмий кишилар.

Музокаралар ўртоқлик ва биродарлик вазиятида, ўзаро ишонч ва ҳурмат, сидқидиллик ва самимият руҳида ўтди, дейилади Совет-Чехословакия баёнотида. Баёнотни 27 октябрда Москвада Совет томонидан ўртоқ Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин, Чехословакия томонидан ўртоқ Г. Гусак, Л. Свобода, О. Черник имзоладилар.

Музокаралар давомида Совет-Чехословакия муносабатларини бундан кейин ҳам ҳар томонлама ривожлантириш йўллари ҳақида ҳар икки томоннинг тамомила бир фикрда эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Ишонч, ўртоқларча ўзаро ёрдам ва мададкорлик, актив интернационал бирдамлик, тенг ҳуқуқлилик, мустақиллик, ички ишларга аралашмаслик, суверенитетни ўзаро ҳурматлаш Совет-Чехословакия дўстлигининг ўзгармас негизлари бўлиб, у социализмни янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги муштарак ғамхўрлик билан узвий боғлангандир.

Социалистик экономикани ривожлантириш ва иккала мамлакатнинг иқтисодий ҳамкорлиги масалалари музокараларда катта ўрин олди.

Бу ҳамкорлик иккала мамлакат халқларининг ҳаётий манфаатларига хизмат қилмоқда. Ҳозирги вақтда товар обороти 1960 йилга нисбатан 1,8 баравар, шу жумладан ўзаро машиналар ва ускуналар етказиб бериш 2,3 баравар кўпайди.

1975 йилгача бўлган даврдаги халқ хўжалик планларини координациялашнинг конкрет масалалари муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи Чехословакия томонининг истакларини бажо келтириб нефть, чўян, пахта ҳамда Чехословакия саноати учун муҳим бўлган бошқа айрим хомашё турларини, шунингдек Чехословакия Социалистик Республикаси жуда муҳтож бўлган машина-ускуналарни етказиб беришни илгари белгиланган даражадан кўпайтиради.

Совет томони 1970 йилда узоқ вақт фойдаланиладиган товарларни қўшимча равишда етказиб беришга ва ҳозирги вақтда ЧССРда камчил бўлиб турган айрим товарларни ташқи бозордан сотиб олишда кўмаклашишга розилик берди.

Ядро энергетикаси соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида келишиб олинди. Прагада метро қуришда Совет Иттифоқининг ёрдами анча кўпайтирилади.

ЧССР машинасозлигидаги ишлаб чиқариш қувватларини машиналар ва ускуналарга бериладиган совет заказлари билан тағин ҳам тўлиқ ва самарали таъминлаш иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришнинг муҳим натижаси бўлади.

Чехословакия томони шуни қайд қиладики, дейилади Баёнотда ЧССРнинг доимий энг катта ва ишончли иқтисодий шериги бўлган Совет Иттифоқи билан иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик қилиш Чехословакия халқ хўжалигини мақбул тарзда ривожлантирмоқ учун узоқ муддатли ва муқим шарт-шароитларни ҳал қилувчи даражада яратиб беради.

Томонлар давлат органлари ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш тўғрисида, СССР билан ЧССРнинг областлари, шаҳарлари, районлари ўртасидаги алоқаларни, заводлар, колхозлар, муассасалар коллективлари ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш тўғрисида келишиб олдилар.

Совет Иттифоқи, Чехословакия ва бошқа қардош мамлакатлар қуролли кучларининг дўстлиги ва яқин ҳамкорлигини мустаҳкамлашга томонлар катта аҳамият берадилар. Шунга мувофиқ равишда Чехословакия халқ армияси қўшилмалари билан вақтинча ЧССР территориясида жойлаштирилган Совет қўшинлари ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва дўстлик кенгайтирилади.

Ҳар иккала томон фан, маданият, санъат, маориф, кино, матбуот, радио ва телевидение, соғлиқни сақлаш, спорт ва туризм соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга ва алоқаларни кенгайтиришга кўмаклашадилар. Чехословакия томони тарихий тажрибага амал қилиб, Совет Иттифоқи билан дўстликни мустаҳкамлаш Чехословакия халқлари социалистик ватанпарварлигининг ажралмас қисмидир, деб таъкидлади.

Ҳар иккала мамлакатнинг партия-давлат делегациялари Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўзининг қардошлик иттифоқини мустаҳкамлашга, бутун социалистик ҳамдўстлик жипслигига, унинг кучлари ва қудратини оширишга ҳар томонлама кўмаклашишга азми қарор берганликларини айтадилар.

Музокаралар вақтида ҳар иккала мамлакатнинг партиявий ва давлат турмуши масалалари юзасидан ўзаро ахборот берилди.

Совет раҳбарлари Совет Иттифоқи халқларининг коммунистик қурилиш соҳасида яқин ва истиқбол планларини амалга ошириш, экономика, фан, маданиятни равнақ топтиришни таъминлаш соҳасидаги куч ва ғайратлари тўғрисида гапириб бердилар.

Чехословакия раҳбарлари ЧКП Марказий Комитетининг шу йил апрель, май ва сентябрь Пленумларида ишлаб чиқилган ва партиянинг раҳбарлик ролини мустаҳкамлашга, ўнг оппортунизмга қарши курашни охирига етказишга, социалистик ижтимоий муносабатларни мустаҳкамлашга, социалистик демократияни такомиллаштиришга, миллий сиёсатда марксча-ленинча принципларни амалга оширишга, экономикадаги қийинчиликларни бартараф қилишга ва халқнинг турмуш даражасини оширишга қаратилган йўл қандай амалга оширилаётганлигини совет делегациясига гапириб бердилар. Бу йўл ЧКП Марказий Комитетининг 1968 йил январида қабул қилинган қарорлари ижобий томонларини ривожлантиришга қаратилган. Совет делегацияси ўз томонидан ЧКПнинг ана шу сиёсий йўлини тўла тушунганлигини ва қўллаб-қувватлашини изҳор қилди.

Чехословакиядаги 1968—69 йиллардаги воқеаларнинг сабоқлари империализмнинг социалистик қурилишни барбод қилиш, социалистик ҳамдўстликнинг ривожланишига ҳалақит бериш, унинг айрим бўғинлари ўртасидаги алоқаларни бўшаштириш, социализм системасига раҳна солиш йўлидаги уринишларини бас қилмаётганлигидан далолат бераётганлигини ҳар иккала томон якдиллик билан қайд қиладилар. Чехословакиядаги воқеаларнинг сабоқлари социализм душманларининг стратегияси ва тактикасини, уларнинг қийинчиликлардан ва айрим етилган проблемаларнинг ҳал бўлмай қолганлигидан фойдаланиб, коммунистик партиянинг раҳбарлик ролига путур етказишга, социалистик жамият негизларини заифлаштиришга интилаётганликларини фош қилиб қўйди.

ЧКП Марказий Комитети сентябрь пленумининг ҳамда ЧССРнинг олий қонун чиқарувчи ва ҳукумат органларининг қарорларига биноан деб таъкидланади Баёнотда, Чехословакия делегацияси беш қардош социалистик мамлакатнинг 1968 йилги мушкул август кунларида қилган ҳаракатларига антисоциалистик контрреволюцион кучлар йўлини тўсишда ёрдам берган интернационал бирдамлик ҳаракати, деб баҳо берди.

Братислава баёнотига тўла мувофиқ равишда Совет Иттифоқи билан Чехословакия ҳар бир халқнинг қаҳрамонона куч-ғайрати ва фидокорона меҳнати эвазига қўлга киритилган социалистик ғалабаларни ҳимоя қилиш, қўллаб-қувватлаш ва мустаҳкамлашни барча қардош мамлакатларнинг муштарак интернационал бурчи деб ҳисоблайдилар. Улар империализмнинг ва бошқа барча реакция кучларнинг кирдикорларига халқларнинг тинч ижодий меҳнати манфаатларини кўзлаб, бошқа қардош мамлакатлар билан биргаликда зарба беришга қаттиқ бел боғлаганликларини изҳор қиладилар.

Чехословакия халқи ЧССРнинг ғарбий чегараларини муҳофаза қилиш унинг миллий ҳаёти ва давлат суверенитети учун қандай аҳамиятга эга эканлигига герман империализми ва реваншизми хавфига қарши кураш олиб боришнинг тарихий тажрибасида қаттиқ ишонч ҳосил қилди. Шу билан бирга бу чегара бутун социалистик ҳамдўстликнинг ғарбдаги олдинги марраси бўлиб турганлигини ва бу чегаранинг мустаҳкамлиги Европада тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туришнинг асосий омилларидан бири бўлиб хизмат қилишини ЧССР халқлари яхши тушунадилар. Шу жиҳатдан олганда Совет қўшинларининг ЧССР территориясида вақтинча туриши тўғрисидаги шартнома муҳим принципиал аҳамиятга эга.

ЧССР партия-давлат делегацияси Чехословакиянинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан умумий душман — империализмга қарши курашдаги ҳар томонлама ҳамкорлиги ва яқин иттифоқини Чехословакиянинг чинакам суверенитети гаровидир, миллий хавфсизлик ва социалистик тараққиёт гарантияси деб билишини айтди.

Совет Иттифоқи билан Чехословакия халқаро ишларда социализм ва коммунизм қурилиши учун қулай шарт-шароитларни таъминлашга, халқларнинг тинчлиги ва озодлиги учун, империализмнинг агрессив сиёсатига қарши курашга мос бўлиб тушувчи келишиб олинган йўлни ўтказадилар. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари жипслигини мустаҳкамлашга, уларнинг кўп томонлама ва шунингдек икки томонлама асосдаги ҳамкорлигини кенгайтириш ва такомиллаштиришга кўмаклашишни ҳар иккала томон ўзининг олий бурчи деб ҳисоблайди. Томонлар Варшава шартномаси ташкилотининг мудофаа қудратини оширишга аввалгидек катта эътибор берaверадилар.

СССР ва ЧССР ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши XXIII махсус сессиясининг ҳар бир мамлакатда ва бутун социалистик ҳамдўстликда экономикани юксалтириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун объектив зарурат бўлган социалистик бирлашувни янада ривожлантиришга қаратилган қарорларини оғишмай амалга оширaверадилар.

СССР ва ЧССР, КПСС ва ЧКП жаҳон социализм системаси мамлакатларининг принципиал марксизм-ленинизм негизидаги бирлиги учун курашиб, социалистик мамлакатларни пароканда қилишга ёки улар ўртасидаги муносабатларда ишончсизлик туғдиришга қаратилган ҳар қандай ишларни қоралайдилар. Социалистик мамлакатлар ўртасидаги алоқалар ва бирдамликни заифлаштириш империализмга қўл келади.

Баёнотда Вьетнам халқининг давом этаётган АҚШ агрессиясига қарши, ўз озодлиги ва мустақил ҳаёт кечириш ҳуқуқи учун олиб бораётган адолатли курашини ўзларининг бутун кучлари билан бундан буён ҳам қўллаб-қувватлашга қаттиқ бел боғлаганликлари таъкидланади ва Европа ҳамда Американинг империалистик доиралари ҳомийлигидаги Исроилнинг агрессиясига қарши араб халқлари олиб бораётган кураш билан Совет Иттифоқи ва Чехословакия бирдам эканликлари изҳор этилади. СССР ва ЧССР Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг миллий—озодлик учун, сиёсий ва иқтисодий мустақиллик учун олиб бораётган курашини ҳар томонлама қўллаб-қувватлайверадилар, улар билан ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантиравeрадилар ва уларга ёрдам беравeрадилар, дейилади.

Европада мустаҳкам тинчлик коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш йўли билан таъмин этилиши мумкин дейилган Баёнотда. Варшава шартномаси қатнашчиларининг Будапешт мурожаатида таклиф қилинган умум Европа кенгашини тайёрлашга ва ўтказишга СССР билан ЧССР актив кўмаклашадилар. Улар бундай кенгашни ўтказмоқ учун ҳозирги вақтда реал шарт-шароитлар мавжуд, деб ҳисоблайдилар.

Халқаро ишчилар синфининг кўп йиллик кураш ва ғалабалар тажрибаси, бир қанча жиддий синовларнинг сабоқлари шундан далолат берадики, ижтимоий тузум сифатида социализм марксча-ленинча партия раҳбарлиги остидагина ғалаба қозониши ва қарор топиши мумкин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Чехословакия Коммунистик партияси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Чехословакия Социалистик Республикаси социализм ва коммунизм қуриш йўллари ва методларини тушунишда бирдирлар. Коммунизмнинг мухолифлари коммунистик партиялар ва социалистик мамлакатларга қарши идеологик диверсияларни тобора кўпроқ ишлатиб турган ҳозирги вазиятда КПСС ва ЧКП ҳамма хиллардаги антикоммунизмга қатъий зарба берган ҳолда ғоявий-техникавий ишни кучайтирмоқ зарур, деб ҳисоблайдилар.

КПСС ва ЧКП капитал мамлакатларидаги ишчилар ҳаракати билан бирдамдирлар, меҳнаткашларнинг миллий ва социал зулмга қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлайдилар. КПСС ва ЧКП Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йил июнь ойида Москвада бўлиб ўтган халқаро кенгашида берилган баҳолар ва чиқарилган хулосаларга амал қилиб, бутун дунё коммунистларининг жанговар бирдамлигини кучайтирмоқни, жаҳон антиимпериалистик фронтини мустаҳкамлаш учун курашмоқни ўз бурчлари, деб ҳисоблайдилар.

КПСС ва ЧКП ҳамма даражаларда: партияларнинг Марказий Комитетлари ўртасида, область, шаҳар, район партия комитетлари, айрим бошланғич партия ташкилотлари, матбуот органлари, идеология муассасалари ўртасида партиявий алоқаларни ривожлантиришни муҳим, деб ҳисоблайдилар. Совет Иттифоқи ва Чехословакия Коммунистик партиялари ўртасидаги чамбарчас алоқалар ҳар икки мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларда ишонч ва дўстлик асосларининг замини бўлиб хизмат қилади.

Пролетар революциясининг улуғ доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида КПСС билан ЧКП Ленин васиятларига оғишмай содиқ туражакларини, ўз фаолиятларида, партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларда Лениннинг интернационализм принципларини изчиллик билан қўллашга, ўз мамлакатларининг халқларини коммунизм ғалабаси сари бошлаб боришга аҳд қилганликларини изҳор этадилар.

Баёнотда айтиладики, ҳар икки делегация Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва урушдан кейин ҳамкорлик қилиш тўғрисида фашизмга қарши биргаликда кураш олиб борилган давр 1943 йил 12 декабрда тузилган ва 1963 йилнинг ноябрида муддати узайтирилган шартномага содиқ эканликларини сақлаб турганликлари ҳолда ўз халқларининг дўстлиги ва қардошлигини янада мустаҳкамлаш мақсадларида Чехословакиянинг гитлерчи босқинчилардан озод этилганлигининг 25 йиллигини дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида урушдан кейинги даврдаги Совет-Чехословакия қардошларча муносабатларининг ўсган даражасига мувофиқ келувчи янги шартномани имзолаш билан нишонлашга якдиллик билан қарор қилдилар.

ЧССР партия-давлат делегацияси ЧКП Марказий Комитети, ЧССР Президенти ва ЧССР Ҳукумати номидан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига Совет Итифоқи делегациясини расмий визит билан Чехословакияга бориши тўғрисида таклифнома топширдилар. Таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

СССР ва ЧССРнинг партия-давлат делегациялари бўлиб ўтган музокаралардан, бу музокараларда томонларнинг қарашлари ва тутган позициялари тўла бир бўлиб чиққанлигидан ғоят мамнун эканликларини изҳор этадилар.

МАТБУОТЧИЛАР МИНБАРИ

Бу журналнинг номиёқ унинг йўналишини кўрсатиб туради. «ЖУРНАЛИСТ» аввало газета, журнал, информация агентликлари, босмахоналар, радио ва телевидение ходимлари, редакцияларнинг штатсиз активларига мўлжалланган.

Журнал совет матбуотининг практикасини таҳлил қилади ва умумлаштиради, унинг ленинча принципларини пропаганда қилади, матбуот, радио ва телевидение ходимларига маҳоратларини такомиллаштиришда, журналистика тарихи ва назариясини ўрганишда ёрдам беради.

Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик, совет экономикаси ва маданиятининг муҳим проблемалари, оммавий пропаганда воситалари ёрдамида партия раҳбарлигининг тажрибаси, социологик тадқиқотлар — матбуотимиз учун муҳим бўлган бу масалаларнинг ҳаммаси «Журналист» саҳифаларида ўз ифодасини топади. Айни чоқда журнал матбуотимиз, радио ва телевидениенинг янада ривожланишига ҳалақит берувчи камчиликлар, салбий ҳодисаларни танқид қилувчи материаллар бериб боради.

Журнал ўқувчини йирик совет журналистларининг ижодий лабораториясига олиб киради, редакция коллективларининг изланишлари, СССР Журналистлар Союз секция ва бўлимларининг ишлари ҳақида ҳикоя қилади.

Чет эл матбуоти бўлими хорижий мамлакатлардаги нашрлар, социалистик ва буржуа матбуотининг принциплари ва методлари билан таништиради. Журналистика нуқтаи назаридан халқаро ҳаётнинг энг муҳим жараёнларини баҳолайди. Журналга халқаро темада ёзувчи таниқли совет ва чет эл публицистлари жалб этилади.

Равшанки, «Журналист» фақатгина матбуотчиларга мўлжалланмаган. Журнал тиражининг СССР журналистлар Союзи аъзолари сонидан уч баравардан ортиб кетганлиги бунинг далилидир. Журнални партия ходимлари, зиёлиларнинг катта қисми, ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳам қизиқиш билан ўқийдилар. «Журналист» фақат газетачилар ва нашриётлар редакторлари, радио ва телевидение ходимларининггина минбари эмас. «Журналист» саҳифаларида партия ходимлари, давлат ва жамоат арбоблари, олимлар, санъаткорлар ва адиблар, бизнинг кўпсонли нашрларимиз ўқувчилари, радио тингловчилар ва телетомошабинлар тез-тез ўз мақолалари билан қатнашиб турадилар.

Ҳужжатли жанрнинг энг яхши намуналари — репортажлар, тадқиқотлар, очерклар, йўл хотиралари «Журналист»да мунтазам эълон қилиб борилади. Ҳажв ва ҳазил бўлимида ҳам доимо қизиқарли мақолаларни ўқиш мумкин. Журнал ранг-баранг қилиб безатилади. Энг яхши совет ва чет эл фотоусталарининг, график рассомларнинг асарлари ўқувчига ҳозирги кунимизнинг хилма-хил томонларини кўрсатиб беради.

«Журналист» репортер ёки очеркист фотомухбир ёки телекомментатор бўлишни орзу қилган ёш журналхонлар орасида катта қизиқиш туғдиради. Улар орзусининг амалга ошишида журнални мунтазам ўқиб бориш ва ўрта мактабни битирувчилар учун махсус «Ўтиш балли» конкурси ёрдам беради. 1968 йили бундай конкурснинг биринчиси ўтказилди. Конкурс ғолиблари жюрининг тавсиясига мувофиқ Москва, Ленинград ва Урал университетлари журналистика факультетларига киришда имтиёзга эга бўлдилар. «Ўтиш балли» иккинчи конкурсининг шартлари «Журналист»нинг январь ойи сонида эълон қилинади.

Журнал ҳажми рангли иловалари билан ўн босма листига тенг. Нархи 40 тийин. Обуна баҳоси бир йилга 4 сўм 80 тийин, 6 ойга 2 сўм 40 тийин, 3 ойга 1 сўм 20 тийин.

Обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида ва корхоналар, муассасаларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

ҚАРДОШ МОНГОЛ ШОИРЛАРИ ИЖОДИДАН

Д. НЯМАА.

ПОЕЗД ШОШАР

Поезд шошар олис манзилга,
Поезд шошар ҳу, ғарбга томон.
Ортда қолар поёнсиз дала,
Сокин ўрмон, дарё-ю, уммон.
Қуёш сузар кўкда паришон,
Қуналғаси томон шошади жуда,
Ҳориб чарчаб тугайди кун ҳам,
Уйларда порлайди оқшомги шуъла.
Борлиқнинг сояси оқади ғарбга.
Фақат шарққа томон шошиламан мен,
Пешвоз чиқар юртим йўлимга.
Дарё жўшар мени қаршилаб,
Ястанади тоғ водийлар йўлимда.
Поёнсиз саҳролар мени олқишлар.
Таниш уйлар,
Юк кўтаргичлар.
Елиб борар даштда чавандоз,
Таниш ўтов, қум барханлари,
Йўлимга интизор кутар эдилар.
Ошиқардим юрак бесабр
Она юртга томон интилар.

Д. ПУРЭВДОРЖ.

ҚУТЛУҒ ҚОН

Шиваҳ — Кляхтни жангла олганмиз,
Жангу ҳарбда бўлмади, шафқат.
Ўзин ўтга ташлаган жангчи
Қутқазолди гўдакни фақат.
Қайтганида изига ботир,
Ўқ чақнади унга кўққисдан,
Кутилмаган ажал ўқидан
Яраланиб, кетди у ҳушдан.
У ётибди, тузалмас яра,
Тану-жондан кетмоқда мадор.
Ўлим яқин келганин билиб
У гўдакни қучар сўнгги бор.
Онт ичаман, энди ҳеч қачон
Ёв болалар оромин бузмас.
Қўл кўтарса гўдакларга у
Эл қаҳридан қочиб қутилмас!
Халқлар борар истиқбол сари,
Компартия уларга раҳбар.
Тўсиқлардан хавф тортмай улар,
Бахт йўлида қўшиқлар айтар.
Учар ёнгин, ажал оташи,
Гумдон бўлар мангу ҳасад ҳам.
Далаларда ҳосил гуркираб,
Йўлларингга ёзилар гилам.
Мовий кўкка сочилар юлдуз,
Қуёш доим нур сочар яшнаб.
Порлоқ бизнинг истиқболимиз,
Элтар бизни толега бошлаб.
Гўдак сочин пайпаслар жангчи,
Сўнгги сўзи учар лабидан:
— Раво бўлмас сенга ёмонлик,
Қайғу кетар инсон қалбидан.
Қайғу-алам даф бўлар мангу,
Маҳв бўлади аянч, оҳу зор.
Яқин вақтда она-болалар
Бахтин топиб бўлар бахтиёр.
Шу сўзларни айтди-ю жангчи,
Ёш гўдакни аста қучди у.
Дил меҳрини гўдакка бериб
Кейин аста кўз юмди мангу.
Ҳилпирайди баландда байроқ,
Бепоёндир она элимиз.
Ишимиз ҳақ, йўлимиз равшан,
Мангу қулган бизнинг бахтимиз.

Русчадан НАЗАРМАТ таржимаси.

СПОРТ

★ ФУТБОЛ. «Ташавтомаш» стадионида «Умид» кубоги мусобақаларининг иккинчи тури ўтказилди. Ўзбекистон — Белоруссия, «Меҳнат резервлари» — Украина командалари ўртасидаги иккала ўйин ҳам 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. «Политотдел» стадионида РСФСР — Москва коллективлари куч синашишди.

★ ШАХМАТ. Марказий «Пахтакор» стадиони шахмат клубида Ўзбекистон команда биринчилиги тугади. Мусобақа «Буревестник» жамияти шахматчиларининг ғалабаси билан тугади. Кучли спортчилардан ташкил топган бу коллектив 43 имкониятдан 38,5 очко тўплади. Иккинчи ўринни «Меҳнат», учинчи ўринни «Спартак» командалари эгаллашди.

★ ШАШКА. Бу йилги Ўзбекистон шахсий чемпионати Фарғона шаҳрида бўлиб ўтди. Республика чемпиони деган фахрли номни кучлилардан ўзиб кетган самарқандлик мактаб ўқувчиси М. Фозилов қўлга киритишга муваффақ бўлди. (12 имкониятдан 10 очко). Тошкентлик шашкачилар В. Дорфман ва Л. Хейф ғолибдан ярим очко орқада қолишди. Собиқ чемпион — спорт мастери Ш. Ёқубов турнирда бешинчи ўринни эгаллади, холос.

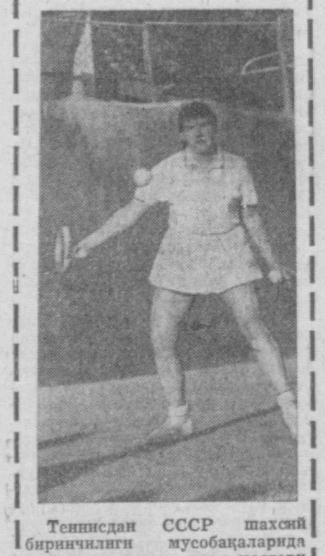

Теннисдан СССР шахсий биринчилиги мусобақаларида халқаро классли спорт мастери Ольга Морозова муваффақиятли қатнашмоқда.

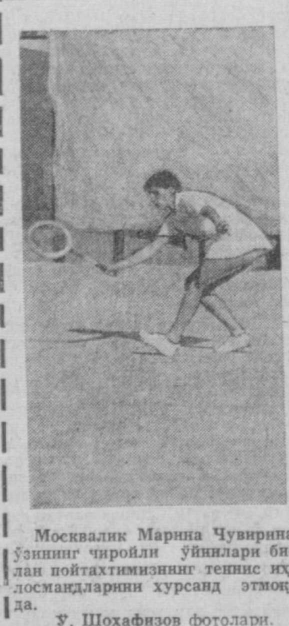

Москвалик Марина Чувирина ўзининг чиройли ўйинлари билан пойтахтимизнинг теннис ихлосмандларини хурсанд этмоқда.

Ў. Шоҳафизов фотолари.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 28 октябрь. (ТАСС). Ливандаги вазият стабиллаша бошлади. Комендантлик соати Байрутда камайтирилди ва Тир билан Баалбек шаҳарларида бекор қилинди. Мамлакатнинг шимолидаги — Триполи шаҳрида ва жанубидаги — Бинт Жибайлида ҳаяжонли ҳолат ҳануз давом этмоқда.

Ливан пойтахтида президент Шарль Хелу билан сиёсий партияларнинг раҳбарлари ўртасида бўлаётган учрашувларда тангликни бартараф этиш масалалари муҳокама қилинмоқда.

Президент Ш. Хелу кеча ва бугун Рашид Карами билан ҳамда мамлакат қуролли кучларининг бош қўмондони Эмил Бўстоний билан кенгаш ўтказди. Фаластин партизанлар ҳаракати раҳбарлари билан бўладиган музокараларда қатнашувчи Ливан делегациясининг состави муҳокама қилинди.

* * *

ҚОҲИРА, 28 октябрь. (ТАСС). Ливандаги танглик Қоҳира матбуотида марказий мавзу бўлиб қолмоқда. «Ал-аҳром» газетасида босилган хабарда айтилишича, Ливандаги можарони бартараф қилиш мақсадида Қоҳира, Байрут ва Дамашқ ўзаро музокараларни давом эттирмоқда. «Ал-жумҳурия» газетасининг ёзишига қараганда, Бирлашган Араб республикаси «Ливан билан Фаластин партизанлари ўртасидаги можаро масаласини кўриб чиқмоқ учун Араб мамлакатлари иттифоқининг кенгашини чақириш тўғрисида Ливия билан Судан қилган таклифни қувватламоқда». Бирлашган араб республикаси, Ливия, Судан, Ироқ, Жанубий Яман халқ республикаси ва Қувайт араб мамлакатлари иттифоқининг кенгашини чақириш тўғрисидаги таклифга қўшилганликларини билдирдилар.

* * *

БАЙРУТ, 28 октябрь. (ТАСС). Иордания бош министри ва ташқи ишлар министри Абдул Монейм Ар-рифоний Король Хусайннинг Ливан республикаси президенти Ш. Хелуга ёзган шахсий мактубини бугун Байрутга олиб келди. У журналистлар билан суҳбатда королнинг мактуби Ливандаги аҳвол масалаларига бағишланганлигини айтди.

СУДАННИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ХАРТУМ, 29 октябрь (ТАСС). Судан Демократик Республикасининг бош министри Бобакр Авадалло Судан революцион кенгашининг қарорига биноан кеча истеъфо берди. Революцион кенгаш раиси Жаъфар Немайри янги министрлар кабинетини тузди ва ўзи бу кабинетда бош министр бўлиб қолди. Революцион кенгаш раисининг ўринбосари бўлган собиқ бош министр Бобакр Авадалло ташқи ишлар министри ва юстиция министри қилиб тайинланди. Судан армияси генерал штабининг бошлиғи Холид Ҳасан Аббос мудофаа министри лавозимига, майор Форуқ Усмон Хамадалло ички ишлар министри лавозимига тайинланди.

Корея Халқ Демократик Республикаси. Тэанскда улкан электромеханика заводи қад кўтармоқда. Қурилишда ишлар ниҳоясига етказиляпти. Суратда: қудратли генераторларни ўрнатиш пайти.

(ТАСС фотохроникаси).

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИДА

НЬЮ-ЙОРК, 28 октябрь. (ТАСС). Америка Қўшма Штатларида меҳмон бўлиб турган Совет космонавтлари Георгий Береговой ва Константин Феоктистов Сан-Францискога келдилар. АҚШнинг ғарбий соҳиллари бўйлаб қилинаётган сафарда уларга Америка космонавти Гордон Купер ва Южин Сернан ҳамроҳ бўлдилар.

Сан-Франциско аҳолиси кеча Совет Иттифоқи намояндаларини самимий кутиб олди. Шаҳар кўчаларида жуда кўп киши уларни табриклади.

Г. Береговой билан К. Феоктистовни шаҳар ратушасида Сан-Франциско мэри Жозеф Алиото қабул қилди.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚАВАТМА-ҚАВАТ ГАРАЖ

АҚШда ана шундай гараж қурилди. Саккиз қаватли ярим очиқ гараж хоналарининг ҳар бири 7х8 метр катталикда бўлиб, машина уларга лифт орқали кўтариб олиб чиқилади. Машина эгаси автоматга ҳақ тўлаб уни олиб кетаверади.

ЖУНДАН БИФШТЕКС

Тоза жуннинг таркибида қарийб 100 процент оқсил бор. Вақти келиб тоза жундан овқат тайёрлашлари ҳам мумкин. Негаки, яқинда жундан оқсил толалари ҳосил қилишнинг кимёвий усули топилди. Ҳозирча бундай «жун овқатлар»ни фақат лаборатория каламушларигина истеъмол қилишяпти.

МИТТИ МАШИНА

Унга «ТИНИ» яъни «митти» деб ном беришди. Будапешт кўчаларида минглаб кишилар диққатини ўзига тортган бу машина энергетика илмий тадқиқот институтининг ярим ўтказгичлар лабораториясида бунёдга келди.

У электр билан юради. Вазни атиги 250 килограмм ўзи яна шунча юк торта олади. Тезлиги соатига 50 километр бўлган бу митти автомобиль батареяларнинг бир марта зарядланиши билан 140 километр йўл босади. Машина фақат икки ричаг, яъни тормоз педали ва кузатиш педали билан бошқарилади. Унга тезлик коробкасининг ҳожати ҳам йўқ.

ИККИ ҒИЛДИРАКДА

Собиқ дорвоз Хозе Канга ҳозир «Симка» (Франция) фирмасида автомобиль синовчи бўлиб ишлайди. Яқинда у ғалати бир рекорд қўйди: ўз машинасида атиги икки ён ғилдирак билан 113 километр юрди. У ётиқ старт майдончасида машина ҳайдаб, ўзи эса унинг ичида жойини тез-тез ўзгартириб туриш билан мувозанатини сақлаб турди.

ДУМАЛОҚ ВАГОН

Япониянинг Осака шаҳрида ўтказиладиган «ЭКСПО —70» жаҳон кўргазмаси павильонлари устидаги осма йўлдан ана шундай вагон ўтади. Думалоқ вагон ойнаванд бўлиб, ичига 15 киши сиғади. Осма йўл узунлиги эса бир километр бўлиб, ердан 30 метр баландликдан ўтади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.35 — **Телеянгиликлар** (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.50 — **Пропагандист** (тележурнал), 19.15 — **Ялла ва рақслар**, 20.05 — **Советлар раҳбарлигида** (киноленинномa), 20.45 — **Пахта терими кундалиги**, 20.55 — **«Ёркин ҳаёт»** программаси.

22.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Телеянгиликлар**, 18.15 — **Пахта йиғим-терим палласи**, 18.30 — **«Таштекстильмаш»** заводидан репортаж, 18.45 — **Узбекистон ва Тожикистон композиторларининг учрашуви.**

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Беш йиллик фондига.**

Рус тилида: 20.20 — **Телефильм**, 21.00 — **Тинч Дон** (бадиий фильмнинг 3-серияси).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —30/X да **Мирзо Улуғбек**, 31/X да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/X да, **Тошболта ошиқ**, 31/X да **Ажаб савдолар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет циркининг 50 йиллигига бағишланган юбилей программалари. Йўлбарс, сиртлонлар аттракциони.**

КИНО

Ҳалокат (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2-15, 5-30 ва кеч 8-45 минутда). «ЧАЙКА» (кундуз 3, кеч 6 ва 9 да).

Угрюм-река (1 ва 2-серия) — «СПУТНИК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). «ВОСТОК» (кундуз соат 1, 4, кеч 7 ва 9-45 минутда, кичик залда). «ЧАЙКА» (кундуз 12 да).

Тундаги портлаш — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва 4 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз 12-45 минутда).

Комедиантлар (1 ва 2-серия) — «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 4, кеч 7 ва 9-45 минутда).

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
қуён териларини сотиб олиш нархи 1 октябрдан ўртача 50%ГА ОШИРИЛДИ

Қуён териларини Тошкент область матлубот кооперациясининг тайёрлаш ташкилотларига топширинг.

Қуёнларни боқиш учун матлубот кооперацияси тўла озуқа билан таъминлайди.

Қуёнларни кўпайтиринг!

А. НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

А. НАВОИЙ номидаги Меҳнат Қизил Байроқ Орденли Ўзбек академик катта театрининг 30 йиллигига

ТЕАТР ЮБИЛЕЙ МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ

31 октябрь — ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН.
1 ноябрь — КОРСАР.
2 ноябрь кундуз — ДОКТОР АЙБОЛИТ.
кечқурун — ТРУБАДУР.
4 ноябрь — ҲАМЗА.
5 ноябрь — ОҚҚУШ КУЛИ.
6 ноябрь — ТРАВИАТА.
7 ноябрь кундуз соат 2 да — КОНЦЕРТ (ўзбекча)
кеч соат 8 да — КОНЦЕРТ (русча).
8 ноябрь кундуз соат 12 да — КОНЦЕРТ (русча)
кеч соат 8 да — КОНЦЕРТ (ўзбекча).
9 ноябрь — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (кундуз)
СПАРТАК (кечқурун).

Кундузги спектакллар соат 12 да, кечки спектакллар 8 яримда бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

30, 31 октябрда
М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Қундуз МИРКАРИМОВА**; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Дилором ШЕРОВА**; Ленин комсомоли мукофотининг лауреати **Дилбар ФАЕЗОВА**; солистлар: **Неъматжон ҚУЛАБДУЛЛАЕВ, Алижон ҲАСАНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Ойхон ЁҚУБОВА, Нина ТЯГНИБИДНАЯ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Манзура МУМИНОВА, Тўхтахон НАЗАРОВА, Карима УЗОҚОВА ва бошқалар қатнашади.**

Программани Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати **Зайтуна ТОЖИБОЕВА** ва **Назрулла ЁҚУБОВ** олиб борадилар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб 11 дан сотилади.

«ТРАНСВЗРЫВПРОМ» ТРЕСТИНИНГ 75-МАХСУС БОШҚАРМАСИГА
меҳнат ва маош бўйича инженер, ишлаб чиқариш техника бўлими инженери вазифасига тоғ инженери ёки тоғ техниги

КЕРАК

Ишга қабул қилинганлар темир йўлларда ва қурилишларда мавжуд бўлган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар. Отпуска вақтида темир йўлда юриш ҳуқуқини берадиган бепул билет билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сарикўл кўчаси, 2-уй (9-автобуснинг «Весна», 2, 10, 12-трамвайнинг «Сарикўл кўчаси» бекатлари).

«УЗТРАНССПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ МАХСУС 11-«ПРОМБУРВОД» БОШҚАРМАСИГА
чизмачилик ва автомобиллар ремонти бўйича 5—6 разрядли токарлар, пайвандчилар, слесарлар

КЕРАК

Ишчилар ишга ва уйга бошқарма автобусида қатнайдилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чоштепа кўчаси, 383-уй, кадрлар бўлими (18, 30, 122-автобусларнинг «Иркин» бекати).

ЖУРНАЛХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

1970 йил январдан бошлаб «ЎЗБЕКИСТОН» журнали ўрнига

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг ўзбек тилида ҳар ойда чиқадиган ижтимоий-сиёсий, адабий-бадиий, суратли журнали

«МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ»

нашр этила бошлайди.

«Меҳнат ва турмуш» журнали совет кишиларининг меҳнат фаолиятини ҳар томонлама ёритади, республика меҳнаткашларининг илғор тажрибасини, ўзаро ёрдам, коллективизм, юксак маданият намуналарини ҳамда совет ҳаёт тарзининг бошқа жиҳатларини систематик пропаганда қилади. Журналнинг асосий вазифаларидан бири турмуш маданиятини ошириш, ҳар томонлама камол топган, жисмоний соғлом, маънавий бой коммунистик жамият қурувчиларини тарбиялаш соҳасида, кишилар онгидаги ўтмиш сарқитларини тугатиш ва уларда юксак коммунистик аҳлоқ фазилатларини шакллантириш ҳамда янги социалистик традициялар ва урф-одатларни қарор топтириш соҳасида КПСС Программасида қўйилган назарий ва амалий вазифаларни амалга оширишда маҳаллий партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотларига конкрет ёрдам кўрсатишдан иборатдир.

Журналда меҳнат ва ишлаб чиқариш, коллектив ва оила, турмуш маданияти интернационал элементларининг оила ҳаётига таъсири, ижтимоий муносабат ва турмуш, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, колхозчилар оиласи турмушидаги эстетика, қишлоқ уйларининг қиёфаси, бўш вақт, дам олиш, шаҳар ва қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни бартараф этиш сингари актуал темаларни ишлаб чиқишга асосий ўрин берилади.

Янги журналга ўз вақтида обуна бўлишни унутманг. Обуна баҳоси бир йилга 3 сўм 60 тийин, олти ойга — 1 сўм 80 тийин.

«Меҳнат ва турмуш» журналига обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимлари ва агентликлари, алоқа бўлимлари, иш ва ўқиш жойидаги матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 2399. ИНДЕКС — 6469 Р—01782.